

בריאות

בעקבות מחדל ההפריה באסותא: מתי אפשר לתבוע ואיך למנוע טעויות מראש

פרשת תינוקת המריבה שנולדה באסותא בראשון לציון מעלה שאלות לגבי מקרי רשלנות רפואית הקשורים בטיפול כניסה להיריון ולידה: מתי אפשר לתבוע, כמה זה עולה, ואיך אפשר למנוע טעויות מראש. מדריך

הוספת תגובה

ליטל דוברוביץקי | 09:35

האזינו לכתבה 8 דקות

[מחדל ההפריה](#) באסותא בראשון לציון - שבמסגרתה נולדה לאם שעברה החזרת עוברים תינוקת אינה קשורה גנטית אל האם ואל בן זוגה - מעלה שאלות בנוגע לבעיות ולסיכונים שכרוכים בטיפולים לצורך הבאת ילד לעולם (הפריה, הזרעה וכו') ולתביעות בגין רשלנות רפואית שניתן להגיש. בסיוע ד"ר עו"ד אסף פוזנר, מומחה לרשלנות רפואית ומרצה לרשלנות רפואית באוניברסיטה העברית, ועו"ד ענת (כהן) קאופמן, בעלת משרד עורכי דין בתחום הנזיקין והביטוח ויו"ר ועדת ביטוח לאומי ארצי בלשכת עורכי הדין, גיבשנו מדריך.

קראו עוד:

- [אסותא ראשל"צ: אישה בהיריון מתקדם גילתה שהעובר שהוחזר לרחמה - לא שלה](#)
- [המחדל באסותא: "אותרו 40 מטופלות נוספות שאולי קשורות לאירוע"](#)
- [הפריה חוץ גופית: מי זכאי, מהן ההגבלות, מתי ואיך מתחילים?](#)

אני ובעלי הבאנו ילד לעולם במסגרת הפריה חוץ גופית. הילד הוא העובר שלנו אולם כלל לא דומה לנו. האם ניתן לבצע בדיקה גנטית?

עו"ד קאופמן: "בהתאם לחוק מידע גנטי, לא תיערך בדיקה גנטית לקשרי משפחה אלא לפי צו של בית משפט לענייני משפחה ובהתאם להוראות החוק, כאשר בית המשפט בוחן את טובת הקטין".

האם יש לבני הזוג דרך למנוע טעויות בזהות העובר בהפריה?

עו"ד קאופמן מסבירה כי לבני זוג הפונים להליך הפריה חוץ גופית אין דרך למנוע טעות שכזו, משום שאין להם גישה למעבדה, והם לא עוקבים אחר המבחנות והפעולות של הרופאים ושל עובדי המעבדה. מכאן, שאין להם באמת יכולת לוודא כי העובר המוחדר לגוף האישה הוא העובר הנכון. יחד עם זאת, ישנם כיום גופים שונים המלווים את ההליך. כך למשל, "מכון פועה", המעניק פיקוח הלכתי המבטיח כי העובר הנכון מוחזר לרחם האם, באמצעות משגיחה צמודה הנמצאת בכל אחד משלבי הטיפול ובוחנת את התהליך וכן על ידי נעילת מכלי ההקפאה.

3 צפייה בגלריה

מומלץ לשאול את הצוות על אודות הנהלים (צילום: shutterstock)

"בנוסף, קודם לביצוע ההליך, אנו ממליצים לשאול את הצוות על אודות הנהלים: כיצד הם פועלים וכיצד המוסד ערוך למניעת מצבים מסוג כזה. עוד מומלץ לבצע בדיקת סיסי שליה או בדיקת מי שפיר במהלך ההיריון, ובמסגרתה לוודא כי מתבצעת גם בדיקה גנטית לזהות העובר. כך ניתן לזהות בעיה, ככל שישנה, עוד במהלך ההיריון.

"חשוב לדעת שהמחדל שאירע באסותא הוא נוראי ומצער, אך בלבול בזהות העובר הוא לא הטעות היחידה אשר עשויה להיגרם בטיפול כזה. כבר נתקלנו במקרים שבהם הרשלנות באה לידי ביטוי באופנים שונים, לרבות בהחדרת עובר חולה ובאובדן עוברים מסיבות שונות".

גם אם עושים את כל הבדיקות האפשריות, אין בכך ערובה לתינוק בריא (צילום: Shutterstock)

Promoted Links by Taboola

קבלו הצעת מחיר מוזלת לביטוח הרכב ב-5 דקות בלבד. כנסו עכשיו

AIG

לקבלת הצעה

מכשיר ביתי עם בינה מלאכותית עומד לעשות מהפכה במלחמה בקמטים ובהזדקנות העור

Be-Balance

קראו עוד

קצין חיל הים שאנס קצינה לוחמת נשלח ל-5.5 שנות מאסר והורד לדרגת טוראי

חדשות

אילו תביעות בנושא רשלנות רפואית יכולות לצמוח מהיריון או מניסיון להיכנס להיריון ?

ישנם ארבעה סוגי תביעות:

1. **מניעת הורות** - בין אם בגלל המלצה להפלה מוטעית ובין אם בגין תקלות בהיריון. תביעה זו היא של ההורים והיא מתייחסת לפגיעה באוטונומיה.
2. **"היריון בעולה"** - תביעה הפוכה, בשל כפיית הורות, כאשר נולדים ילדים בריאים אך לא רצויים, בשל כישלון בהליכי עיקור או גרימה לא מבוקרת של לידת מספר ילודים גדול (למשל, בשל החזרת יותר מדי ביציות לרחם, או בשל תרופות מרובות ומיותרות להגברת ביוץ).
3. **כאשר נולד ילד פגוע** - אם הילד היה אמור להיוולד בריא אבל נפגע בשל טיפול שגוי בהיריון, אז מדובר בתביעה שבה הילד תובע בטענה שהוא היה אמור להיוולד בריא
4. **"הולדה בעולה"** - כאשר הילד הפגוע לא היה אמור כלל להיוולד (למשל, אם היה צריך לגלות את המום הגנטי מראש ולהמליץ להורים לבצע הפסקת היריון, מסביר ד"ר פוזנר.

ד"ר אסף פוזנר
(צילום: ניב קנטור)

אני ובעלי מצויים בהליך של הפריה. למה חשוב שנשים לב על מנת להימנע מרשלנות רפואית?
ד"ר פוזנר: "מומלץ לערוך בדיקות גנטיות עדכניות לפני בני הזוג ולא לסמוך על בדיקות שנעשו בעבר כי ייתכן שחלה מאז התפתחות בתחום הגנטי, ובשים לב למוצא, וכן לשקול ייעוץ גנטי. ככל שיתגלו בעיות גנטיות, ניתן לשקול היריון באמצעות הפריה חוץ גופית ובדיקות טרום השרשה (PGD), הבדוקות את הביציות המופרות המוזרות, ומוודאות שהן בריאות".

עשיתי את כל הבדיקות במהלך ההיריון אבל נולד לנו תינוק עם נכות. כיצד לא עלו על זה ומה ניתן לעשות?

גם אם עושים את כל הבדיקות האפשריות, אין בכך ערובה לתינוק בריא. זאת בשל מומים שלא ניתן לגלות או שמתפתחים מאוחר יותר או סביב הלידה (שיתוק מוחין למשל). יש בדיקות הנכללות בסל הבריאות וניתנות בחינם. לגבי בדיקות אחרות, הנעשות בתשלום, הרופא צריך להביא לידיעת המטופלים.

ד"ר ענת קאופמן
(צילום: רמי זרנגר)

אם בית משפט ישתכנע בכך, שאם היה נמסר המידע לבני הזוג, הם היו מבצעים את הבדיקה, מגלים את המום ומצליחים לקבל היתר מוועדת הפסקת ההיריון - ייתכן שקיימת עילה לפיצוי.

לדברי עו"ד פוזנר, "למרבה הצער, תינוקות רבים נולדים עם נכויות או מגבלות (2.5% לערך מסך הלידות), ורק במקצת מהמקרים מדובר ברשלנות רפואית. כשדבר מצער כזה קורה, מן הראוי להתייעץ עם עורך דין שזהו תחום עיסוקו".

מה זו הולדה בעוולה?

הולדה בעוולה מתאפיינת בכך שהרופא לא גרם לנזק, אלא לאי הגילוי, כשהטענה היא שאם היה הנזק מתגלה, ההיריון היה מופסק ובכך הייתה מונעת הלידה.

ההורים צריכים לשכנע את בית משפט שאם הם היו יודעים על אפשרות המום, הם היו פונים לוועדה להפסקת הריון וזו הייתה מאפשרת הפלה

בפסק דין מנחה בעניין ("הלכת המר") שניתן בהרכב של שבעה שופטים בשנת 2012, נקבע שהילד אינו יכול לתבוע כי אינו יכול לטעון שעצם חייו הם נזק, וההורים צריכים להגיש את התביעה ולטעון שהמום איתו נולד בנם גרם להם להוצאות כבדות (פרנסת הילוד, הוצאות רפואיות), לכאב וסבל ולפגיעה באוטונומיה. ההורים צריכים לשכנע את בית משפט שאם הם היו יודעים על אפשרות המום, הם היו פונים לוועדה להפסקת הריון וזו הייתה מאפשרת הפלה.

כמה עולה לנהל תביעה בגין רשלנות רפואית וכמה זמן אורך התהליך?

בתביעה המגיעה לטיפול עורך הדין, כשהיא כבר בשלה להגשה ולא צריך להמתין להתגבשות הנזק, לוקח כמה חודשים לאיסוף החומרים הרפואיים ולקבלת את חוות הדעת. רוב עורכי הדין העוסקים ברשלנות רפואית מתוגמלים לפי אחוזים מסכום הפיצוי המתקבל (אם כי חלקם לוקחים גם "דמי פתיחת תיק"). לדברי עו"ד פוזנר, הסכומים נעים לרוב בין 20 ל-40 אחוז מסכום הפיצוי שפוסק בית המשפט.

בנוסף, ישנן הוצאות שבהן נושא הלקוח ולעורך הדין אסור לממן אותן ובהן עלויות חוות הדעת הרפואיות (שעשויות להגיע לעשרות אלפי שקלים, ובמקרים רבים יש יותר מחוות דעת אחת); עלויות אגרת בית משפט, איסוף החומרים הרפואיים ובהמשך - הליך גישור. במקרים מסוימים התובעים יכולים להיעזר בחברות המוכנות לממן חלק מההוצאות.

אחת הבעיות, הידועות והמוכרות גם בפסיקה, היא קשר השתיקה של הרופאים (צילום: shutterstock)

עו"ד קאופמן מוסיפה, כי תביעה לרשלנות רפואית צריכה להיות מגובה בחוות דעת רפואית. "הקושי הוא לאתר מומחים רפואיים בתחומים הרלבנטיים אשר יהיו מוכנים לכתוב חוות דעת נגד אותו גוף רפואי שהתרשל. ככל שאותו מוסד רפואי או מחלקה 'נחשבים' יותר, כך יהיה קשה יותר למצוא מומחה שיהיה מוכן לכתוב חוות דעת נגדם.

"אחת הבעיות, הידועות והמוכרות גם בפסיקה, היא קשר השתיקה של הרופאים, שמקורו בכך שישראל היא מדינה קטנה, הרופאים מכירים זה את זה, נפגשים בכנסים ואירועים, עובדים בשיתופי פעולה, וקיימת רתיעה לתת חוות דעת נגד קולגה".

במקרה שהתביעה נדחית, צריך לקחת בחשבון שבית משפט עשוי לפסוק הוצאות משפט נגד התובעים, ובתיקי רשלנות רפואית הסכומים מגיעים לעשרות אלפי שקלים. עם זאת, יש מקרים שבהם בתי המשפט נמנעים מפסיקת הוצאות נגד תובעים, גם כשהתביעה נדחית.

אם החלטתי, כהורה, להגיש תביעת רשלנות רפואית - אילו מסמכים חשוב שיהיו לי?

כאמור, תחילת התהליך היא באיסוף התיקים הרפואיים, ומרגע זה חשוב לעדכן ולשתף את עורך הדין בכל התפתחות, ולהעביר לו מסמכים רפואיים באופן שוטף. "חשוב גם לשמור קבלות בגין ההוצאות שנגרמו לכם, לרבות הוצאות רפואיות, הוצאות נסיעה, הוצאות עזרה וסיעוד, כלכלה מחוץ לבית בתקופות אשפוז בבית החולים, התאמת דיור, אבזרים וצרכים מיוחדים", אומרת עו"ד קאופמן, ומציינת כי סביר להניח שההורים יידרשו להמציא גם מסמכי שכר כדי להוכיח הפסדים שנגרמו להם.

נושאים קשורים

רשלנות רפואית לידה היריון הפריה חוץ גופית